

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Круглого столу до дня Європи

«УКРАЇНА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

8 травня 2025 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2025

4. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 20.09.2024).

УДК: 341.231.14:342.7

МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ТА СУДОВОЇ ПРАКТИКИ: ІНСТИТУЦІЙНІ ВИКЛИКИ І НАЦІОНАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Тимошук О. Г., к. ю. н., доцент,
кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін
Соціально – гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

У демократичній державі права людини — це не абстрактні ідеї, а реальні механізми, що формують основу політичного, правового, економічного та соціального устрою. Їхнє ефективне забезпечення є ключовою умовою поступального розвитку суспільства, стабільності державного управління та міжнародного визнання країни. Рівень захисту прав людини безпосередньо впливає на функціонування правової системи, внутрішню стабільність і авторитет держави на міжнародній арені. У тих країнах, де права людини надійно захищаються, громадяни виявляють більшу довіру до державних інституцій, що сприяє зменшенню соціальної напруги. Натомість порушення цих прав здатне спричинити масові протести, політичну дестабілізацію та навіть революційні процеси. Надійний захист прав можливий лише за умов незалежного судочинства, яке дозволяє громадянам ефективно відстоювати свої права. Якщо ж судова система не гарантує справедливості, виникає відчуття безкарності, що відкриває шлях до корупції, зловживань владою та незаконних дій з боку силових структур [1, С. 57].

Міжнародні стандарти у сфері прав людини разом із судовою практикою створюють міцну базу як для процедур, що мають інклюзивний і консультативний

характер, так і для змістового наповнення конституційних положень. У контексті матеріального забезпечення прав людини важливо не лише визначити перелік прав, які повинні бути гарантовані, захищені, підтримані та реалізовані, а й налагодити ефективні інституційні механізми, що сприятимуть їх надійному захисту, а також забезпечити наявність дієвих правових інструментів на випадок їх порушення. Управління державою, яке ігнорує засади прав людини та основоположних свобод, втрачає критично важливі елементи, без яких неможливе функціонування демократичного ладу. Відомо, що навіть за сприятливих умов права людини не реалізуються автоматично. Для їх повної реалізації необхідні цілеспрямовані дії, а часто й активна боротьба за свої права та свободи. Такий процес має бути невід’ємною частиною загального комплексу заходів, спрямованих на формування єдиного механізму захисту прав людини. Саме з цим пов’язаний зростаючий інтерес у сучасній юридичній літературі до вивчення механізмів забезпечення й охорони прав людини [2, С. 32], реалізація яких здійснюється через відповідні ефективні інструменти.

Термін «механізми захисту прав людини» можна тлумачити як у широкому, так і у вузькому сенсі. У широкому розумінні це комплексна система соціальних інституцій, правових норм і заходів, що забезпечують захист прав людини шляхом використання судових, адміністративних, цивільних, кримінальних та інших правових процедур. Основна мета цієї системи — гарантувати повноцінний і результативний захист прав та свобод людини і громадянина. У вузькому сенсі механізм захисту означає конкретний набір гарантій, спрямованих на поновлення й охорону порушених прав. Такий механізм включає різноманітні елементи — від суб’єктів, які здійснюють правозахисну діяльність, до форм і методів, які використовуються для забезпечення прав. Форми задають правові рамки для захисту, тоді як методи охоплюють інструменти й стратегії, що допомагають реалізувати цей захист. Суть механізму полягає в тому, що правозахисні суб’єкти, діючи в межах правових форм, застосовують належні методи та засоби для забезпечення дотримання прав людини. Важливою характеристикою цієї системи є її чотирирівнева побудова,

яка включає міжнародний, національний, регіональний та місцевий рівні гарантування прав. Кожен з них має свої інструменти та процедури реалізації захисту. Розглядаючи механізм захисту прав людини, слід звернути увагу на кілька ключових аспектів. Насамперед, визнання прав і свобод у межах правової системи не є автоматичним — воно потребує політичної волі з боку держави, активної участі політичних сил і громадянського суспільства, що підкреслює важливість людського чинника. Крім того, ефективність такого захисту значною мірою залежить від стабільного функціонування соціальних інституцій, які відіграють провідну роль у реалізації правозахисної політики. І, по-третє, в державах з перехідною економікою, зокрема в Україні, збереження дієвості правозахисних механізмів є серйозним викликом. Реальний захист прав людини неможливий без дотримання принципу верховенства права, наявності ефективних інституцій, що здійснюють правозахисну діяльність, а також постійного громадського контролю за владними процесами. Один із ключових напрямів міждержавної співпраці у контексті міжнародних і регіональних військових конфліктів — це захист прав людини, що ґрунтується на положеннях Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та Європейської конвенції з прав людини. Міжнародні організації, зокрема ООН, ЄС та інші, засуджують збройні конфлікти, акти агресії та війни, відповідно до норм міжнародного права, адже загарбницькі війни категорично заборонені. Однак слід визнати, що міждержавні, регіональні та міжетнічні збройні конфлікти залишаються невід’ємною частиною сучасного світового порядку [3. С. 398].

У сучасних умовах дотримання прав людини виступає фундаментом для забезпечення демократичного розвитку, правової стабільності та міжнародного авторитету держави. Попри наявність розвиненої системи міжнародно-правових актів, самі по собі міжнародні механізми не можуть гарантувати повноцінний захист прав, оскільки їх ефективність залежить від специфіки національних правових систем. Тому міжнародне право, перш за все, має визначати універсальні стандарти, тоді як їх практичне застосування покладається на внутрішні механізми держав. Надійний

захист прав людини ґрунтується на ефективній роботі судової влади, наявності політичної волі, стабільних соціальних інституцій і активній участі громадянського суспільства. Високий рівень дотримання прав людини позитивно позначається на інвестиційному кліматі, зміцнює довіру до державної влади, сприяє політичній стабільності та суспільній згуртованості. Система захисту прав повинна бути комплексною, поєднуючи міжнародні й національні механізми, які взаємодіють між собою. Чотирирівнева модель захисту — міжнародний, національний, регіональний та місцевий рівні — дає змогу гнучко та ефективно реагувати на випадки порушення прав людини.

Механізми захисту прав людини є невід’ємною складовою функціонування правової держави та основою міжнародної і національної легітимності. Аналіз сучасних підходів до реалізації правозахисної політики свідчить про те, що міжнародні стандарти задають загальновизнані орієнтири, однак їхнє ефективне втілення можливе лише за умови дієздатності національних інституцій та судової системи. Інституційні виклики, зокрема недостатня незалежність судів, політичний тиск, корупція та слабкість громадянського суспільства, часто ускладнюють реалізацію задекларованих прав. Успішна імплементація міжнародних норм потребує не лише нормативного врегулювання, а й наявності політичної волі, професійної правозахисної інфраструктури та постійного моніторингу виконання зобов’язань державами. Таким чином, ефективний захист прав людини — це результат синергії міжнародного нагляду, незалежного судочинства, активної громадянської позиції та належного інституційного забезпечення на національному рівні. Безпосереднє дотримання прав людини є критерієм зрілості держави, її демократичного розвитку та міжнародної довіри.

Список використаних джерел:

1. Тимощук О. Г. Здобутки та виклики України у питаннях прав людини на шляху до європейської інтеграції. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 56-59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/10>

2. Баштанник А.Г. Механізм захисту прав і свобод людини у контексті реалізації положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. Випуск 1. 2021. С. 29-34

3. Ямельська Х.Ю. Правова природа актів м'якого права органів Ради Європи. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2021, Серія ПРАВО. Випуск 64. С. 397–402. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.64.73>

УДК: 325.54 (4)

ОСОБЛИВОСТІ НАЙМУ ІНОЗЕМНИХ ПРАЦІВНИКІВ В ЄС

Ломакіна І. Ю., к.ю.н., доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін
Соціально – гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Актуальність теми: приведення вітчизняного трудового законодавства до встановлених європейських стандартів та очікуване набуття Україною членства у Європейському Союзі матиме величезний вплив на нашу внутрішню систему права.

Законодавство ЄС -це складна та багатогранна система, яка вимагає глибокого розуміння як РАН -європейських норм, так і специфіки кожної конкретної країни. З укладення трудового договору до забезпечення безпечних умов праці та правильного проведення процедури звільнення - кожен аспект трудових відносин в ЄС має свої характеристики та потенційні ризики. Ось чому так важливо мати надійну юридичну підтримку на кожному етапі роботи з персоналом.

Наймаючи працівників з країн, які не входять до ЄС, роботодавці повинні враховувати додаткові вимоги, пов'язані з імміграційним законодавством та дозволами на роботу.

Трудовий договір є основним документом, що регулює відносини між роботодавцем та працівником у ЄС. Його правильне складання та оформлення

Зміст

Ковальчук І. В. Податкове право як інструмент захисту економічних інтересів малих і середніх підприємств у міжнародних торгових спорах.....	3
Бровко Н. І. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень в процесі євроінтеграції України	9
Сокиринська О. А. Звичаєве право як складова міжнародного гуманітарного права	11
Сімакова С. І. Причини вчинення злочинів жінками в умовах воєнного стану та заходи їх попередження.....	14
Малишко І. В. Захист прав дітей-сиріт в контексті євроінтеграційних процесів: законодавчі ініціативи та ефективні практики.....	17
Самойлович А. А. Відповідальність за тютюнопаління у недозволених місцях у зарубіжних країнах.....	21
Марчук В. В., Хом'як О. А. Роль емоцій у формуванні ціннісних орієнтацій особистості.....	23
Терещук М. М. До питання відповідальності посадових осіб публічного права в країнах Східної Європи.....	25
Мельник В. О. Аспекти євроінтеграційного курсу України в аграрній сфері.....	27
Єфремова І. І. Захист цивільних прав в умовах євроінтеграції	29
Пахомова А.О. Особливості права на справедливий судовий розгляд в цивільній юрисдикції.....	33
Ярмоленко Ю.В. Історичні передумови застосування медіативних процедур.....	35
Настіна О.І. Загальний огляд судових рішень ЄСПЛ у земельно правових питаннях.....	38
Звонарьов О.Ю. Дискусійні питання дотримання прав людини під час здійснення негласних оперативних заходів, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування.....	42
Тимошук О.Г. Механізми захисту прав людини в контексті міжнародних стандартів та судової практики: інституційні виклики і національна ефективність.....	45
Ломакіна І.Ю. Особливості найму іноземних працівників в ЄС.....	49
Аграт Я.П. Особливості припинення суб'єкта господарювання у формі реорганізації.....	52
Ключко В.М. Відповідальність за тютюнопаління у недозволених місцях у зарубіжних країнах.....	55
Росавіцький О.О. Історичні аспекти та аналіз корупції	58
Резнік В.Г. Німецька мова у контексті освітньої та професійної інтеграції українців до Європейського Союзу.....	59
Столбецька С.Б. Французька мова як місток до Європи: мовна освіта в контексті Євроінтеграції	